

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

w sprawie X.5 Y.5

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 20 maja 2025 r. wniosku Sądu Okręgowego w [...] o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi w trybie art. 37 k.p.k. (sygn. akt IX Ka 1610/24),
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**przekazać sprawę Sądowi Okręgowemu w [...] do rozpoznania
w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2025 r., w sprawie IX Ka 1610/24, Sąd Okręgowy w [...] wystąpił do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie w trybie art. 37 k.p.k. niniejszej sprawy do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Na uzasadnienie podniesiono, że przedmiotem sprawy jest kwestia rozpoznania w postępowaniu odwoławczym apelacji oskarżonego X.5 Y.5 od wyroku Sądu Rejonowego w [...], którym uznano oskarżonego winnym popełnienia czynu z art. 190a k.k. i art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 231a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnionego na szkodę X. Y. - notariusza i Prezesa Rady Izby Notarialnej w [...].

Jak dalej wnioskujący Sąd wywiódł – „Zważyć należy na tło toczącego się postępowania i zaistniałego konfliktu pomiędzy oskarżonym a Prezesem Rady Izby Notarialnej w [...] oraz innymi notariuszami, który znajduje odzwierciedlenie w prowadzonych postępowaniach. Jak to zostało zasadnie podniesione niniejsza sprawa ma ścisły związek z tym, że oskarżony zakwestionował prawidłowość przeprowadzonego egzaminu notarialnego w 2018 r., w którym brał udział X.1 Y.1 i którego to egzaminu, jak to określił oskarżony był on <<beneficjentem>>. X.1 Y.1 jest synem X.2 Y.2, który uprzednio orzekał w Sądzie Rejonowym w [...] oraz Sądzie Rejonowym w [...], co sprawia, że jest on znany sędziom Sądu Okręgowego w [...]. Aktualnie wykonuje zawód notariusza. Z kolei X.3 Y.3 był jedną z osób podejmującą uchwałę Rady Izby Notarialnej w [...], zgodnie z którą Rada nie wyraziła zgody na odebranie od oskarżonego ślubowania. Pan X.3 Y.3 jest synem X.4 Y.4 (...) X.4 Y.4 jest sędzią w stanie spoczynku, który wiele lat był sędzią Sądu Okręgowego w [...], a do 2024 roku był Przewodniczącym [...] Wydziału Karnego Odwoławczego”. W przekonaniu Sądu występującego z wnioskiem, rozpoznanie wniesionej apelacji przez sędziów Sądu Okręgowego w [...], byłoby w opinii publicznej postrzegane jako okoliczność, która nie sprzyja obiektywnemu i bezstronnemu rozstrzygnięciu. A zatem wskazana przesłanka przemawia za przekazaniem sprawy do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Inicjatywa Sądu Okręgowego w [...] jest zasadna i wniosek zasługiwał na uwzględnienie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że zastosowanie art. 37 k.p.k. uzasadniają tylko takie konkretne sytuacje, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie - chociażby mylne - o braku warunków do rozpoznania w danym sądzie sprawy w sposób obiektywny, co nie służyłoby dobru wymiaru sprawiedliwości (*por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 21 września 2023 r., III KO 95/23, LEX nr 3606949; 13 lipca 1995 r., III KO 34/05, OSNKW 1995, z. 9-10, poz. 68; z dnia 17 maja 2006 r., II KO 27/06, LEX nr 186944; z dnia 26 czerwca 2007 r., II KO 36/07, LEX nr 282245*).

Sąd Okręgowy uczynił zadość wymaganemu standardowi i w sposób wystarczający wykazał istnienie okoliczności mieszczących się w pojęciu „dobro wymiaru sprawiedliwości”, użytym w dyspozycji art. 37 k.p.k.

Zgodzić się należy ze stanowiskiem tego Sądu, że wskazane we wniosku okoliczności powodują, iż w odbiorze społecznym może powstać usprawiedliwione przekonanie o braku warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy, co oczywiście nie służy budowaniu autorytetu wymiaru sprawiedliwości. Przy dokonywaniu oceny, czy zachodzi taka sytuacja, należy mieć na uwadze całokształt przesłanek konkretnej sprawy. Rozpoznanie przedmiotowej sprawy przez Sąd miejscowo właściwy, mogłoby nie tylko w odbiorze społecznym, ale także u strony postępowania, wywołać przekonanie o nieobiektywnym działaniu tego organu. W kategoriach dobra wymiaru sprawiedliwości jako warunku przekazania sprawy w trybie art. 37 k.p.k., mieści się również potrzeba kształtowania w opinii społecznej przekonania o obiektywizmie sądów i bezstronności w rozpoznaniu każdej sprawy.

Racjonalną zasadą przyjmowaną w orzecznictwie Sądu Najwyższego w sprawach rozpoznawanych w trybie art. 37 k.p.k. jest przekonanie, że jeżeli stroną procesu jest sędzia, pracownik sądu lub inna osoba, która ma ciągły bliski zawodowy, a także osobisty kontakt z sędziami - ten sąd nie powinien orzekać w sprawie. Tym bardziej jest to uzasadnione, gdy sprawa dotyczy osób związanych rodzinnie czy też więzami koleżeńskim z sędziami lub notariuszami – niezależnie od tego, czy nadal wykonującymi ten zawód czy też będącymi na stanie spoczynku czy emeryturze. Stanowi to przejaw dbałości o dobro wymiaru sprawiedliwości, jakim jest efektywność postępowania oraz wizerunek sądu jako organu niezależnego, w którym orzekają niezawisli sędziowie, co do których nie można czynić zarzutu, iż w swojej służbie kierują się pozamerytorycznymi kryteriami. Okoliczności te dodatkowo uzasadniają potrzebę przekazania niniejszej sprawy w trybie art. 37 k.p.k. do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Mając na uwadze wskazane okoliczności, uwzględniono przedmiotowy wniosek i w trybie art. 37 k.p.k. przekazano sprawę Sądowi Okręgowemu w [...] do rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

[PŁ]

[r.g.]